

ΕΚΘΕΣΕΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1979

ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Συνοπτική έκθεσις πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1979

Α'. Λεξικόν.— Συνεχίζεται ἡ ἐκτύπωσις τοῦ ἡμιτόμου εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου, ἀλλὰ κατὰ βραδὺν ρυθμόν, ἕνεκα τῶν ἀπασχολήσεων τοῦ τυπογραφείου καὶ εἰς τὰς ἐκδοτικὰς ἐργασίας τοῦ Ἰνστιτούτου. Παραλλήλως γίνεται εἰς τὸ Κέντρον ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑπὸ ἐκτύπωσιν συντακτικῶν σειρῶν διὰ τοῦ ἀποδελτιωθέντος νέου πλουσίου ὕλικου, καθὼς καὶ ἡ ὀρθογραφικὴ προσαρμογὴ αὐτῶν εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς θεσπισθέντας κανόνας.

Β'. Ἀποδελτίωσις - κατάταξις.— α) Ἀποδελτίωσις: Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ ἀποδελτίωσις ἐγένετο μόνον ὑπὸ τῆς ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου δοκίμου πλέον ἀποδελτιωτρίας κυρίας Ἀλίκης Μπελιᾶ. Οὕτω ἀπεδελτιώθησαν χειρόγραφα τοῦ Κέντρον καὶ γλωσσικαὶ μελέται ἐκ διαφόρων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι ἀπέδωσαν 45 περίπου χιλιάδας δελτίων.

β) Κ α τ α τ α ξ ι ς: Ἐγένετο λημματογράφησις καὶ κατάταξις εἰς τὸ βασικὸν Ἀρχεῖον 600.000 περίπου δελτίων. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐθεωρήθη πρωταρχικὴ καὶ ἀναγκαία, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ συντασσόμεναι ἢ ἀνασυντασσόμεναι συντακτικαὶ σειραὶ θὰ ἔχουν πληρότητα καὶ θὰ ἀντιπροσωπεύονται εἰς αὐτὰς περισσότεραι διαλεκτικαὶ περιοχαὶ τῆς χώρας.

Γ'. Γλωσσικαὶ ἀποστολαί.— Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ὥς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον, αἱ γλωσσικαὶ ἀποστολαὶ ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὴν Μακεδονίαν διὰ λόγους ἐπιστημονικοῦς καὶ ἐθνικοῦς. Ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον, πλὴν τῆς συλλογῆς γλωσσικοῦ ὕλικου, νὰ προσδιορισθοῦν καὶ οἱ χώροι, ὅπου ἔχουν ἐγκατασταθῇ οἱ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Ἀνατολικῆς Θράκης πληθυσμοὶ καὶ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ συλλογὴ τοῦ ἐξ αὐτῶν ιδιωτικοῦ ὕλικου.

Οὕτω, μετέβησαν οἱ συντάκται: 1) Δ. Κρεκούκας εἰς τὸν νομὸν Δράμας, 2) Ν. Κοντοσόπουλος εἰς τὸν νομὸν Θεσσαλονίκης, 3) Τ. Γιοχάλας εἰς τὸν νομὸν Καβάλας, 4) Ἀναστασία Κατοίκη εἰς τὴν περιοχὴν Χορτιάτη Θεσσαλονίκης, 5) Ἐλευθερία Γιακουμάκη εἰς τὴν περιοχὴν Ἀρναίας, 6) Γ. Ντελόπουλος εἰς τὴν περιοχὴν Κασσάνδρας Χαλκιδικῆς, 7) Σ. Κατσουλέας εἰς τὸν νομὸν Καβάλας, 8) Μαρία Φλωριά εἰς τὸν νομὸν Σερρών, 9) Α. Μπουσμπούκης εἰς τὸν νομὸν Ἡμαθίας, 10) Χ. Χαραλαμπάκης εἰς τὴν περιοχὴν Χαλκιδικῆς καὶ 11) Χριστίνα Μπασέα εἰς τὸν νομὸν Πιερίας.

Τὸ συγκεντρωθὲν ὕλικὸν καὶ ἐπαρκὲς καὶ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ ἀκριβὲς εἶναι, ἀποδελτιούμενον δὲ θὰ καλύψῃ πολλὰ κενὰ εἰς τὰ συντασσόμενα ἄρθρα.

Νομίζω ὅτι ἡ ἀποστολὴ πρέπει νὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν Θράκης.

Δ'. Χειρόγραφα.— Εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Κέντρου, πλὴν τῶν 11 χειρογράφων ἐκ τῆς ἀποστολῆς τῶν συντακτῶν, κατετέθησαν καὶ 15 χειρόγραφα ἐκ διαφόρων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὅποια παρεχωρήθησαν ὑπὸ τῆς Γλωσσικῆς Ἐταιρείας, προέρχονται δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτῆς προκηρυχθέντος Γλωσσικοῦ διαγωνισμοῦ.

Ε'. Φωτογράφησις χειρογράφων.— Συνεχίσθη καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ φωτογράφησις εἰς μικροφίλμς τῶν χειρογράφων τοῦ Κέντρου μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ 668.

Γ'. Ἐκδόσεις.— Ἐξετυπώθη ὁ 13ος τόμος τοῦ Λεξικογραφικοῦ Δελτίου ἐκ σελίδων 226. Περιλαμβάνει μελέτην τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Δ. Βαγιακάκου καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου συνταχθεῖσαν γλωσσικὴν βιβλιογραφίαν τῶν ἐτῶν 1971-1977 εἰς 2280 λήμματα. Ἐπίσης μελέτην τοῦ συντάκτου Χ. Χαραλαμπάκη καὶ τοῦ τ. συντάκτου Ἀναστασίου Καραναστάση.

Ζ'. Γλωσσικὸς Ἀτλας.— Ἀπεστάλη εἰς τὸ ἐν Νίjmegen Γραφεῖον Συντάξεως τοῦ Γλωσσικοῦ Ἀτλαντος τῆς Εὐρώπης ὕλικὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχετικῶν ἐρωτηματολογίων ἐκ δεκαπέντε περιοχῶν τῶν Ἑλλάδος. Διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ἐρεῦνης καὶ συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος δι' 78 σημείων ὑπολείπεται ἀκόμη ὕλικὸν ἐξ 20 διαλεκτικῶν περιοχῶν.

Η'. Βιβλιοθήκη.— Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου ἐπλουτίσθη δι' ἀγορᾶς καὶ δωρεῶν 101 τόμων βιβλίων, περιοδικῶν καὶ ἀνατύπων (ἀριθμ. εἰσαγωγῆς 3816-3917).

Θ'. Συμμετοχή εἰς Συνέδρια. — 1. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Δικαῖος Βαγιακάκος μετέσχεν εἰς τὸ Δεύτερον ἐν Ρόδῳ Πολιτιστικὸν Συμπόσιον 28-31 Ὀκτωβρίου δι' ἀνακοινώσεως «Περὶ τῶν παραδοσιακῶν οἰκισμῶν τῆς Μάνης».

2. Ὁ συντάκτης Δ. Κρεκούκας εἰς τὸ Δ' Διεθνὲς Συμπόσιον Αἰγαίου εἰς Αἴμνον 23-28 Αὐγούστου δι' ἀνακοινώσεως ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἀρχαιοπινῇ στοιχεῖα εἰς τὸ ἀγροτοποιομενικὸν λεξιλόγιον τῆς Λήμνου», καὶ εἰς τὸ Δ' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου εἰς Ἰωάννινα 10-13 Σεπτεμβρίου δι' ἀνακοινώσεως «Περὶ ἐπιβιώσεως ἀρχαίων καὶ μεσαιωνικῶν δοξασιῶν εἰς τὸν λαὸν τῆς Ἡπείρου».

3. Ὁ συντάκτης Ν. Κοντοσόπουλος εἰς τὸ Δ' Διεθνὲς Συμπόσιον Αἰγαίου δι' ἀνακοινώσεως «Λημνιακὰ Γλωσσικά».

4. Ὁ συντάκτης Τ. Γιοχάλας εἰς τὸ Δ' Διεθνὲς Συνέδριον Σπουδῶν Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης εἰς Ἀγκυραν 13-18 Αὐγούστου δι' ἀνακοινώσεως «Die Italo-albanische und neugriechische volksdictung: Gemeinsame motive».

Ἐπὶ πλέον οἱ συντάκται τοῦ Κέντρου ἔλαβον μηνιαίαν ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν πρὸς διαπραγμάτευσιν θεμάτων ὥς ἀκολουθῶς:

1. Δ. Κρεκούκας, Ἀρχαιοπινῇ στοιχεῖα στὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῆς Θάσου - φυτώνυμα τοπωνύμια.

2. Τ. Γιοχάλας, Ἑλληνο-Ἀλβανικὴ Γραμματικὴ. Ἀνέκδοτον ἔργον τοῦ Ι. Βηλαρά.

3. Ἀναστασία Κατσίκη, Τὸ οὐσιαστικὸν καὶ τὸ ρῆμα στὴν ποίησιν τοῦ Καβάφη.

4. Ἐλευθερία Γιακουμάκη, Τὸ μικροτοπωνυμικὸν τῆς ἐπαρχίας Κισάμου Κρήτης.

5. Γ. Ντελόπουλος, Ἑλληνο-Σλαβικαὶ γλωσσικαὶ σχέσεις.

6. Σ. Κατσουλέας, Ἡ γλῶσσα τοῦ Σπήλιου Πασαγιάννη.

7. Α. Μπουσμπούκης, Ἡ χρῆσις τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου μετὰ ἐπιρρημάτων καὶ τροπικῶν μετοχῶν εἰς τὸν νομὸν Τρικάλων καὶ τὴν ΝΔ Μακεδονίαν.

Τέλος εἰς τὸ Συμπόσιον τοῦ Συλλόγου τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 22-30 Νοεμβρίου ὠμίλησαν οἱ συντάκται:

1. Δ. Κρεκούκας, Ἀρχαιοπινῇ στοιχεῖα ἀπὸ τὸ φυτικὸ λεξιλόγιον τῆς Κερκύρας.

2. Ν. Κοντοσόπουλος, Νέοι γλωσσικοὶ κλάδοι καὶ σχολές.

3. Ἀναστασία Κατσίκη-Γκίβαλου, Ὁ Καβάφης καὶ μερικὰ προβλήματα τῆς γλώσσας μας.

4. Ἐλευθερία Γιακουμάκη, Ἡ Νεοελληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ σημερινὴ πραγματικότητα.

5. Γ. Ντελόπουλος, Διαχρονικὲς Ἑλληνοβουλγαρικὲς γλωσσικὲς σχέσεις.

6. Χ. Χαραλαμπάκης, Σκέψεις γύρω ἀπὸ τὴ χρήση διαλεκτικῶν στοιχείων στὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία.

Τοῦτο ὑπῆρξεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ ἔργον τοῦ Κέντρου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος.

Μετὰ τιμῆς καὶ σεβασμοῦ

Ὁ Διευθυντής

Δικαῖος Β. Βαγιακάκος